
Gullegrylapiens Hovedstad, Kandelabrien

Et skuespil af

Kaj Munk

Udgivet i 2015. Teksten må i denne form frit benyttes med angivelse af Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet, som kilde.

Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet.

Indhold

Gullegrylapiens Hovedstad, Kandelabrien	4
Metadata om værket	4
Titel	6
1. Akt: I	6
2. Akt: II	14
3. Akt: III	23
4. Akt: IIII	25

Gullegrylapiens Hovedstad, Kandelabrien

Kilde Indskrivning af Kaj Munks håndskrevne manuskript, som findes på 59 nummererede sider i en grøn notesbog med spiralryg, dateret Paris 24. marts 1939. Desuden 2 løse blade, som indeholder henholdsvis en personliste og stykkets afsluttende sang. KMF-nr. 21.04.01.

Indledning

Dette manuskript skal læses på baggrund af Hitlers annektering af Tjekkoslaviet den 15. marts 1939. Det blev nedskrevet i Paris og dateret den 24.3.39. To dage senere bragte *Jyllands-Posten* en artikel af Kaj Munk med titlen ”Brændende Europa”, som markerede hans egentlige brud med Hitler. Man skal være opmærksom på, at ca. en trediedel af spaltepladsen i denne artikel skildrer det myldrende liv, der pulserer i Frankrigs hovedstad, denne glade menneskemængde, som han sammenligner med ”en Flok Agerhøns paa en Stubmark”. Afsluttende giver han dog udtryk for sin stolthed over, at han lever i en ”heroisk tid”, hvor ingen kan fratage en ”Retten til at lade sig stille op mod Muren for det, man tror paa og brændende føler for.”

Et citat fra et brev af 28.3.1939 giver indblik i, hvor fortvivlet Munk var: ”Jeg synes ikke, jeg kan gøre af mig selv nogen Steder.” Det mærkelige ved nærværende dokument er imidlertid, at det tilsyneladende ikke i det mindste reflekterer forfatterens depressive sindstilstand. Man forstår dog bedre hans intention, når man sammenligner dette ufuldendte stykke med et af dets forlæg, manuskriptet *Kandelabrien*, hvor Munk havde givet sin modløshed og fortvivlelse frit løb i en tilsyneladende harmløs form. Det er nok frem for alt latterliggørelsen af diktatortypen Munk med dette revyagtige stykke har til sigtet, som Charlie Chaplin – med meget større kraft – ca. halvandet år senere med filmen *Diktatoren*.

Handlingen foregår i et sydlandsk bymiljø, der er præget af en revolutions- og karnevalskultur. Skuespillet har to hovedpersoner: den oprørske og udsvævende digter Villanelle og General Bom Basta (!), der er kommet til Gullegrylapien for at annektere landet. Basta er ganske rigtigt en diktatorfigur, men han bliver hurtigt revet med af den frivole atmosfære, der hersker i landets hovedstad og lader sig nemt forføre af en entreprenant ung kvinde, som hermed viser, at Basta ikke er så principfast, som folk tror han er. Man skal dog lægge

mærke til, at satiren trods alt ikke stikker dybt. Det er faktisk invasionen i landet, der bliver fordømt, ikke et politisk system. Men det er måske digterens figur, der er mest afslørende. Hvis han skal opfattes som en slags selvportræt af Munk, er det vigtigt at lægge mærke til at, han repræsenterer “Løshedens og Slaphedens Aand” og mener at han med friheden og livsglæden vil kunne frelse verden. Han har således intet til fælles med Kaj Munks høje etiske krav, men hans skrupelløse adfærd – en “hvad-kan-det-nytte-holdning” – vidner nok om den dybe krise, forfatteren befandt sig i pga. den internationale situation. Der er en vis portion kynisme i denne tilsyneladende letbenede komedie, men dens hovedsigte er ikke til at tage fejl af.

Med dets blanding af komedie, musical og satire hører *Gullegrylapliens Hovedstad, Kandelabrien* genremæssigt til revyteatret. Det er nok hovedsagelig udtryk for en øjeblikstemning, og som ufærdigt skrivebordsstykke har det heller ingen større æstetisk værdi. Men som personligt dokument har det utvivlsomt betydning.

Gullegrylapliens¹ Hovedstad, Kandelabrien

2

*Villanelle*³

Splejs

Barbos

Betjenten Fummel

Krokonen Mutter Robertha

Tyven Klapøje

Præsident Dolnak

Skrædder Vims

Senil

Pater

⁴*Fru Klothilde*⁵, *Præsidentens Frue*

Letta, deres datter

Lissa

Luna

Den grobrianske Gesandt

*Grobrianniens*⁶ *Diktator, General Bom basta.*

Professor Kummer

Førsteminister Kalorius

7

1. Akt: I

*Gyde*⁸ i *Gullegrylapliens Hovedstad Kandelabrien. Nær ved Morgendæmning. Lygterne lyser*

¹*Gullegrylapliens*: "Gullegrý" er et sjældent brugt kælenavn på svensk. Noget i retning af "darling". "Lap Lien" (i to ord) er navnet på en by i Vietnam; men det er umuligt at vide, om Kaj Munk faktisk har tænkt på den. "Gullegrylaplien" henviser nok til landets sorgløse adfærd på trods af krigstruslen. Folket betegnes som "barnligt" og "lattermildt" (replik 163).

²*Kandelabrien*: Navnet kan være formet over ordet "kandelaber", som betyder stor, flerarmet lysestage. Men ordet "kandelaber" minder om "Kalabrien" i Syditalien. [DDO]

³*Villanelle*: Navnet er afledt af det italienske "villanella" og betegner en folkelig, humoristisk musik- og sanggenre i 1500-tallets Italien og Frankrig. Navnet kan i denne sammenhæng endvidere være inspireret af den mexikanske revolutionær og guerrillaleder Pancho (eller Fransisco) Villa (1878-1923), der en overgang med en dødsdom over hovedet levede i skjul i USA. [DSD]

⁴ Der er knyttet små kommentarer til navnene Skrædder Vims, Senil og Pateren, men de kan ikke tydes i manuskriptet.

⁵ I stykket anvender Munk både stavemåden "Klotilde" og "Klothilde".

⁶*Grobrianniens*: Navnet er sandsynligvis en hentydning til "Gross-britannien", den tyske betegnelse for Storbritannien.

⁷*Kalorius*: Bag på løsarket med rollelisten står:

"Gullegrylapliens" [ordet er overstreget]

Denne Sygdom [et alternativ ("Hicke" eller "Hoste")] er anført. Det lader sig vanskeligt tyde] skal De behandle paa den for en Læge sædvanemæssige Maade, at De lader den gaa over af sig selv." (Udsagnet efterfølges af en ulæselig sætning).

⁸*Gyde*: Øverst på hæftets side står "Paris 24/3 39 kl. 10.41 Fm."

søvnigt. I et Hus ude i Hjørnet er en Indbrudstyv med sine Tyvekoster ved at fire sig ned fra III Sal i Espalieret. Biler tuder i tilstødende Gader paa Vej hjem fra Karneval. Indbrudstyven bliver hængende i Armene, knugende sig til Træbevoksningen, da han hører Sang nærme sig. For Resten staar lige under ham, skuttende sig i Nattekulden Betjenten Fummel. (Altsaa idet Tæppet gaar har vi en natlig Byidyl. Først naar vi se nøjere opdager vi Tyven paa Vej nedad og den søvninge Betjent under ham, ingen af dem anende hinandens Exsistens. Meget fjernt høres Sang endnu før Tæppet er gaaet op.)

- (1) Fummel: Næ, ham hitter jeg ikke. Er det ikke ogsaa lige til Snot i Snuden, her gaar man og ved, han vil lave et Kup i Nat, men hvor det skal være – nej. Bare de andre nu ikke ramler paa ham.
- (2) Tyven: (*opdager hans Mumlen, opdager ham selv, bliver hængende ubevægelig. Fummel driver ud. Tyven fortsætter sin Vej nedad. Men nu er Sangen for nær. Og han maa holde stille igen. Karnevalsklædte kommer Barbos, Splejs og Villanelle og to andre unge Herrer med Deres Damer Lissa, Letta og Luna og 2 til.*)

Denne gode gamle Jord
 hun er yngre end I tror
 der er længe til, at hun vil gaa herunter
 Stands i kun jert Klynkekor!
 samme Vise som i Fjor.
 Ikke snakke ondt om Mor
 hun er stadig ung og sød og munter.

Himlen holder Bal i Nat
 Æterens Musik ta'r fat
 hurtigt falder hver en skummel Skanse
 Stjerner løber til og fra
 i et sødt Tralala
 og vor lille Moer, ja,
 hun er selv en Stjerne, der kan danse.

- (3) Villanelle: Hør Kammerater og søde Piger, hvis I tror, at alle disse Ord kan boble op af sig selv Natten igennem uden noget til at boble op af – der er en Kro, men hvor er Værten?
- (4) Fummel: (*ind*) I maa ikke rende her og skringe midt om Natten. Saa faar jeg Vrøvl med Regeringen.
- (5) Lissa: Regeringen den har saamænd Vrøvl nok med sig selv.
- (6) Letta: Du skal ikke være bange, gamle Fummel, for Regeringen det er min Far.

- (7) Luna: Ja, og den er til Aftenselskab hos den grobrianske Gesandt⁹. Men Letta hun er ikke med, for hun har Influenza.
- (8) Villanelle: Ja, og naar hun er færdig med det, skal hun sove hos mig i Nat. Men kan du skaffe os noget Øl?
- (9) Splejs: Ja, for vi er tørstige.
- (10) Barbos: Og kan du ikke skaffe os noget, saa tager vi det selv.
- (11) Fummel: Naa, det gør I vel ikke; den Ordning er ikke indført hos os endnu. – I maa heller ikke rende rundt her uden jert eget Tøj.
- (12) Villanelle: Hvad gør du da? Er det dit eget. Hahaha, gamle Fummel! den skikkeligeste Drøvtygger i Verden. Men Regeringen har klædt ham ud som Hanløve. Hør, vi vil have Øl. Er det ikke her Mutter Robertha bor?
- (13) Fummel: Jamen der er lukket. Hun er i Seng.
- (14) Villanlle: Saa luk op! faa hende ud! – Barbos, hent hende!
- (15) Barbos: Skal ske!
- (16) Fummel: Jamen hun maa ikke. Og hun vil ikke.
- (17) Barbos: Hvad? Vil ikke? Saa annekterer vi hende. (*Kaster sig mod Døren, Glas knuses, og den braser ind. Barbos ind.*)
- (18) Fummel: Hør, dette her gaar aldrig i Evighed. Hvad skal jeg dog gribe til?
- (19) Villanelle: Du skal gribe til en Øl sammen med os andre, naar vi faar en.
- (20) Fummel: I har vel ikke, mens I har turet rundt i Byen, set noget til Sovealdrig-Klapøje. For vi har faaet Nys – atish – om, at han vil gøre et Kup i Aften. Men de sagde os ikke, hvor. Det skal vi selv finde.
- (21) Villanelle: Ja, saa bliver det jo ikke nemt.
- (22) En af de unge Mænd: Og Letta siger, Villanelle, at hun lige saa gerne vil sove hos mig i Nat.
- (23) Letta: Det har jeg aldrig sagt. – Korsetliv¹⁰!
- (24) Villanelle: Det er ligemeget – aldrig har nogen beskyldt Villanelle for Smaalighed. Naar nu Øllet kommer, da digter vi to hver en Sonate¹¹ – ja, ved den hvide Maanebaad, der glider deroppe paa de evige Vande, du digter en til hendes venstre Brystvorte og jeg en til hendes højre Balle, og den af os, hvem de andre dømmer har digtet skønnest, hans er Byttet i Nat.
- (25) Lette: Har jeg ikke selv noget at sige? Jeg er Præsidentens Datter og en ordentlig Pige.

⁹*Gesandt*: Tysk ord for en ambassadør. [ODS]

¹⁰*Korsetliv*: Fra fransk ”corset”, stramtsiddende livstykke, som tidligere blev båret af kvinder. Betyder i denne sammenhæng, at hun føler sig ufri. Villanelle forstår det i hvert fald som en beskyldning om, at han er ”smålig” (besidderisk). [DSD & ODS]

¹¹*Sonate*: Italiensk ord, der nu i al almindelighed betegner et instrumentalt musikstykke. Hvad Villanelle muligvis med større klarhed også kunne have sagt var ”sonet” som betegner et lyrisk digt med enderim. [ODS & DSD]

- (26) Villanelle: Om du har noget at sige? Alt, min Letta, alt. Men det bliver, som jeg vil. Ikke?
- (27) Letta: Jo-e. Selvfølgelig. Hjertetyran.
- (28) Villanelle: Naar Øllet kommer – – – Postssakramento, der er det jo (*Barbos kommer bærende ud med den [...] Mutter Robertha, der kun er iført det nødtørftigste, skriger og spræller uden at slippe det Forklædefuld Ølflasker, Barbos har bundet hende om Halsen*)
- (29) Mutter Robertha: Svinehund, Ræverumpe, forbandede Slyngel, Indbrækker, Bjørnemaas over for en stakkels hjælpeløs lille Kvinde! Voldsforbryder, jeg skal – jeg skal – Køterkobbøl, Æsellorte, raadne Torskerogn – og der staar du, Fummel, nær! Gangsterbande! vent! vent! (*ind i Huset*)
- (30) Villanelle: Med Livets brusende Drik i vor Haand, Kammerater og søde Piger, hilser vi de glade Stjerner deroppe, hilser vi al Jordens Jammer hernede med vort Broderskabs ophøjede og træfsikre Ord: Skaal og Skide være med det! (*Alle drikker af Flasken. Som de der er bedst i Gang, smider Mutter Robertha en Spandfuld Vand over dem inde fra*) Nej, Mor Robertha, dette var Synd, jeg fik noget af det i Halsen – det var Synd at spæde det gode Øl med Vand.
- (31) Mutter Robertha: Jeg skal spæde det med det, der værre er hvis I ikke kommer af Sted, saadan nogle Svinepelse og Kreaturhoveder. Her har I Natpotten ogsaa!
- (32) Villanelle: Jamen jeg er jo Villanelle, Mutter. (*Løfter Masken lidt*)
- (33) Mutter Robertha: Villanelle! Jamen du er jo landsforvist.
- (34) Villanelle: Det er jeg. Jeg er landsforvist og her.
- (35) Mutter: Og dig har jeg hældt – – – jeg beder saa mange Gange – – – jeg vidste jo ikke – – – Nu skal der komme Vin – – – jeg har en gammel Fransker – fra Firserne. (*ud*)
- (36) Villanelle: Men hør, det var Visen, Dreng. Nu har du vel faaet Tid til at tænke dig om.
- (37) Den unge Mand: Jeg har den.

Fra Hjertets Jordskælv sprang den mig i Møde
den ene hvide Rose, varm og rund
helt kvindelig jeg blev af dette bløde
da rev en liden Torn til Blods min Mund
og lykkelig jeg lo da Manddomsmagt
jeg følte som en Flod mig gennemspringe
Aah Rose, Rose, tag dig nu i Agt
nu skal du føle, ogsaa jeg kan springe.

- (38) Villanelle: Bravo! bravo! Og her har vi Vinen. Jeg hilser Sejrherreren! jeg opgiver paa Forhaand. Skaal! Tillykke! Tillykke, begge to. Og saa skal stakkels gamle Villanelle

have sin Gravskrift lavet om.

(39) Raab: Om. Hvorfor det? Hvordan lyder den?

(40) Villanelle: Jeg havde tænkt, den skulde have lydt saadan:

Her hviler nu hans Bene

for første Gang alene.

Men efter denne Nat....

hvad er det vi hører?

(41) Fummel: Det er Biler henne fra Boulevarden. Det er nok den grobrianske Gesandts Selskab, der er ved at vende hjem.

(42) Villanelle: Hvad siger I? Og der er din Far, Letta? Og din Mor ogsaa. Saa er Natten reddet! med ud paa nye Eventyr. (*Alle afsted*)

(43) Fummel: Jeg skulde endda have arresteret ham. Ifølge Instruksen.

(44) Mutter Robertha: Jamen det er ikke nemt at faa Tid til det.

(45) To andre Betjente : (*ind*) Hør, hvad er det for et Halløj, I holder omme ved jer, Fummel.

(46) Fummel: Aah, det er bare – det var ikke andet end som Mor Roberthas Gris, den var brudt ud. Men nu har vi faaet den ind igen.

(47) Mutter Robertha: Ja, værsgod og tag en Skænk, lille Betjent.

(48) Fummel: – I har vel ikke set noget til Klapøje?

(49) De to: Vi har ikke bestilt andet end kigge efter ham. Men saadan et Kup – nej, det er vi aldrig heldige med. Saa godt under Himlen os det ikke. Skaal! (*Et Brag. Espaliet brister. Klapøje kommer susende ned i Hovedet paa de 3 Betjente, og den skrigende Mutter Robertha*)

(50) Betjentene: (*sunder sig*) Ej, Hurra! Paa ham! (*Slagsmaal.*)

(51) Villanelle: (*tilbage med sin Bande*) Hov! hvad foregaar her?

(52) Fummel: Det – det – det er Klapøje. Men nu har vi ham.

(53) Villanelle: Er I gale, Kammerater? Er I splintrende skøre? Gør I Vold mod en af os selv. Vor egen Præsident har givet Landets Løsen: I Kandelabrien har vi alle Lov til at være Lyst. (*Og Betjentene maa slippe deres Bytte, enten de vil eller ej. Og med Tyven imellem sig danser de alle paa de toppede Brosten.*)

Sommerfuglflugt^a, Menneskefund
løft dine spraglede dirrende Vinger
flyv du derhen, hvor dig Vinden bringer
lidet du aner om her eller der
glæd dig, blot medens den vover, din Færd

^aSommerfuglflugt: Der skulle stå 'Sommerfugleflugt'.

Sommerfuglflugt^a, Sommerfuglleg
^bSolen den skinner og Bølgerne blinker,
 flyv over Floden, hvor Træerne vinker
 sluk da i Døden din Livsfebers Tørst
 usselt at dø, fik ej levet man først.

^a*Sommerfuglflugt*: Der skulle stå 'Sommerfugleflugt'.

^b*Sommerfuglleg*: Der skulle stå 'Sommerfugleleg'.

Sommerfugl stig, Sommerfugl stig
 der er kun støvet og fattigt hernede
 løft dig mod selve Uendeligheden
 kommer et Vindpust og knuser dig snart
 du fik dog prøvet den svimlende Fart

Mine kære Kammerater, denne usædvanligt værdige og elskværdige Matrone har ladet Glædens Kilde springe midt i denne sødmefyldte alle Narres Nat. Vi vil ikke gøre hendes Gavmildhed til Skamme. Skaal og Skide være med det. Er Brættet anbragt?

(54) Splejs: Det ligger, hvor det skal ligge.

(55) Villanelle: Mine kære Kammerater og søde Piger, om et Øjeblik vil Præsidenten med sin mer end underskønne Frue passere Hjørnet her. Vi har til den Ende paa dette Hjørne anbragt et Bræt – vis det frem, Splejs, der er Tid til at se det.

(56) De to Betjente: Dette her har vi vist bedst af ikke at have hørt noget om. Tak for Skænken.

Og Godnat med os.

Der var 2 smaa Betjente
 den ene han hed Igegor
 den anden han hed Teodor
 Og var der Sjøv i Vente
 holdt de sig altid udenfor. (*ud*)

(57) Villanelle: Ja, der har vi Brættet. Ved Anbringelsen af disse 5 paa hinanden følgende Søm er der tilsigtet en Ordning, i Følgen hvilken Præsidentens Bil paa det ene eller det andet Hjul vil indtræde i den Tilstand, der hedder Punktering - saadan! ind i Porthullerne med jer.

(58) Præsident Dolnak: (*træder ud af sin med et Brag punkterede Bil*) Hør, hvordan gaar det til?

(59) Chauffør: Hr. Præsidenten maa meget undskylde, men det er altsaa saadan en gammel Tradition for Luft, at naar der bliver et Hul, som den kan se sit Snit til at klemme sig ud af – – –

- (60) Præsidenten: Plager den Stygge Manden? Staar han her og vil være morsom oven i Købet? Hvad er det for Bræt. Det er jo Søm. Her skal ikke ligge Søm i mine Gader. Sikke en Uorden. Og hvad gør vi nu, Klotilde? Jeg har sagt til Tjeneren, min Varmedunk skulde lægges i Kl. 2; jeg vilde selv lægge mig i Kl. 2 $\frac{3}{4}$. Og hvad nu?
- (61) Fru Klotilde: Ja, nu bliver den 2.50.
- (62) Præsidenten: Ja, ikke sandt. En Skandale. Nu bliver den 2.50. Og maaske mere endnu, hvis vi ikke faar en anden Bil. Jeg er et Ordensmenneske. Det ved du. Det ved hele Republikken. Hele Republikken bygger paa min Orden. Og saa ligger der Søm i mine Gader, og Kl. bliver – – Lad os se til det Forhjul, kan vi ikke køre paa det, som det er? (*De undersøger Forhjulet.*)
- (63) Fru Klotilde: (*da Villanelle pludselig staar ved Siden af ham*) Gud!
- (64) Villanelle: Nej, nej, ikke saa højt, men dog derhenad.
- (65) Fru Klotilde: Hvem er De?
- (66) Villanelle: (*løfter Masken*)
- (67) Fru Klotilde: Villanelle!
- (68) Villanelle: Hans eget lastefulde Ansigt bag Dydens Maske.
- (69) Fru Klotilde: Menneske! De er fortabt! skynd Dem væk!
- (70) Villanelle: Ja, kære Frue, jeg er fortabt, og De ved, hvem det er, jeg har fortabt mig i.
- (71) Fru Klotilde: Ss! ss! ss!
- (72) Villanelle: I Morgen skal jeg flakke om ensom i Bjergene og leve af de haarde sorte smaa Faaregnollinger. Men denne Nat – Elskede, ind hos Enken her, hun røber os ikke.
- (73) Fru Klotilde: Forvovne¹², gale Menneske! Og min Mand?
- (74) Villanelle: Skal jeg tage mig af. Jeg kommer strax. Oh, jeg længes efter at kysse Deres Fødder, kysse deres Knæ, kysse Deres – ja, Resten kender De. Ind med Dem! (*skubber hende ind.*)
- (75) Præsident Dolnak: Hør, der er da ogsaa evindeligt kreperligt og idiotisk .....
- (76) Pater Cognac: (*kommer ud af en Bil, der er bremset op bag Præsidentens*) Er det Præsidenten, der ligger og holder Nattesjov i sin egen By?
- (77) Dolnak: Aah, Himlen være lovet! Dem, Pater Cognac! kommer De her! Maaske jeg saa tør bede Dem køre os hjem.
- (78) Pater: Jeg vil køre Dem, hvorhen det skal være. Bare stig op.
- (79) Dolnak: Jamen hvor er nu min Kone henne? Hvor i Alverden er – – – Og hvad er det pludselig for en Masse Mennesker?
- (80) Pater: Mennesker? Hvor ved De fra, det er Mennesker. Det risler mig koldt ned ad Ryggen. Jeg har bare drukket en Flaske Rødvín i Aften.

---

¹²Forvovne: Bruges om person, der besidder stort vovemod. [ODS]

(81) Dolnak: Og jeg har slet ingen drukket. Men det skulde man maaske have ladet være med.

(82) Karnevalsfolkene: (*omringer dem og synger*)

Bah bah bah og buh buh buh buh–h
vandrers rundt du ufor nøjet
mavesur og tvær i Øjet
saa er det derfor
saa er det derfor
at du aldrig stikker Bægeret ordentlig ud.

Bah bah bah og bubu bubu buh
staar det daarligh til med Freden
inde i Samvittigheden
saa er det derfor
saa er det derfor
at du aldrig gør en lille Pige glad.
(din Pige rigtig glad.)

Bah bah bah og bubu bubu buh
skal engang med Hængerumpe
ned i Helvede du dumpe
Saa er det derfor
saa er det derfor
at du aldrig saa, hvor Himlen dog var skøn.

(83) Dolnak: Hahaha! Nu ved jeg, hvem der gemmer sig bag Masken der. – Betjente, hallo, hvor er mine Betjente. Og De vover at vise Dem her igen, efter at jeg – – –

(84) Villanelle: Ja, for dette er jo min By. Har De ikke selv sagt, at Kandelabrien er for alle. Denne lille bitte Stat i Europa er jo snart den eneste, hvor Glæden hun faar Lov til at bo. Og hvor Glæden er, der er jeg.

(85) Pateren: Er det ham, den gudsforfarene¹³Stympler. Er De vendt tilbage for at nedbryde Respekten for det hellige, tage rundt i Gaderne, friste vore unge Mænd til Galskab og Drik, forføre vore unge Piger...

(86) Villanelle: Jeg forfører ikke andre end dem, der trænger til at blive forført.

(87) Pateren: Gudløse Krop! Bespotter af alt helligt.

(88) Præsidenten: Nedbryder af Statens Orden!

(89) Villanelle: Pater, Pater, jeg kender Deres Gud bedre end De, jeg er hans Ven, han kalder mig sin lille Nar.

¹³ Ordet er vanskeligt at tyde i manuskriptet.

- (90) Pateren: Gud! ha! den Gud, I dyrker, det er Humbuggen og Skørlevneriets¹⁴ Gud –
– –
- (91) Villanelle: Nej. Jeg knæler i Naturen. Men jeg knæler ogsaa i jeres Kirker. De skønneste Buer derinde de præker Gud for mig saa godt som en ung Kvindes Bryster, de Lys, der straalere på Altret derinde, straalere mig Gud ind i Sjælen, saa stærkt som en ung Kvindes klare Øjne. Jo, Gud er ogsaa inde hos jer. Men I tror, I kan mure ham inde. Det kan man ikke. Det er han for stor til. Han springer alle jeres – – –
- (92) Præsidenten: Hvor er mine Betjente. Hov! hov! hov!
- (93) Villanelle: Hvad vil I med Betjentene? Kald mig hellere jer Bror, tag mig til jert Bryst, gaa Fest for mig i jert Hjem. Jeg er jo jeres Mand efter alt, hvad I bekender jer til. Jeg er Friheden. Jeg er Livsglæden. Og jeg er den, der skal frelse Verden. Ser I, jo mere de andre bliver alvorlige og ansvarsbevidste og [...] ¹⁵jo mere gaar det ad Helvede til. Dette er min By! Dette er min Aften! Til Fest, Kammerater! se op, om saa det er Himlen, saa er den illumineret. (*Idet de ser op, forsvinder han ind i Huset. Hans Kammerater hvirvles ned ad Gaden om Hjørnet.*)
- (94) Præsidenten: Hvor blev de af? tog Djævelen ham?
- (95) Pateren: Desværre nej, ikke endnu. Men væk er han. – Der er en af Deres Betjente.
- (96) Præsidenten: Fummel, saa De ham? hvor blev han af?
- (97) Fummel: Han rendte den Vej, med de andre.
- (98) Præsidenten: Men min Kone da? Hvor er dog Mennesket blevet af.
- (99) Fummel: Ja, hvis altså det maa være tilladt at sige det, er jeg bange for, han rendte med Præsidentinden.
- (100) Præsidenten: Men Præsi – – – – med min Kone... med Klothilde. – Hvor er han? hvor er han? jeg skal skyde ham ihjel og slæbe ham for Retten og faa ham dømt lovformelig og putte ham levende i et Kar med Saltsyre og hænge ham i den højeste Galge.

2. Akt: II

Retssalen i Kandelabrien. Fru Klothilde sidder alene paa Tilhørerbænkene. Præsident Dolnak vil gaa rask igennem. Opdager hende.

- (101) Præsidenten: Hv- – hvad skal det betyde?
- (102) Fru Klothilde: Aah, det er visst bare en Draabe Vand, jeg har spildt. Det kan saamænd heller ikke betale sig at gnide længer paa det.

¹⁴Skørlevneriets: Løvsagtig, letfærdig, usædelig levned. [ODS]

¹⁵ Tre ord kan ikke tydes i manuskriptet.

- (103) Præs: Hvad skal det betyde, du sidder der?
- (104) Fru Klothilde: Men kære, maa man nu ikke sidde ned, saa længe der ingen er herinde.
- (105) Præs: Hvordan er du kommen ind her?
- (106) Fru K: Ja, jeg gik herhen. Og saa sagde de, at Dørene var lukkede. Og saa lukkede jeg op og gik ind.
- (107) Præs: Er det Meningen, at du vil være her, men – mens –
- (108) Fru K: Ja.
- (109) Præs: – mens vi dømmer ham til Døden.
- (110) Fru K: I dømmer ham ikke til Døden.
- (111) Præs: Ikke?
- (112) Fru K: Nej, for det vil jeg ikke have.
- (113) Præs: Haha.
- (114) Fru K: Jeg vil ikke have det, siger jeg. Skal jeg staa op i Retten maaske, skandalisere dig, latterliggøre dig. Faar du ham dømt til Døden, saa du er en død Mand i hele Landet fra i Dag af. Du er kvalt i Grin.
- (115) Præs: Sig mig, den Aften, hvad bestilte I?
- (116) Fru K: Det har jeg jo sagt dig. Vi var nogen sammen, vi legede Venedig, vi sang Gondoliéresange og –
- (117) Præs: Ja ja. Du har altsaa bedraget mig med ham. Ikke? Svar! Ikke?
- (118) Fru K: Sig mig, vil du have, jeg skal svare dig.
- (119) Præs: Ja, selvfølgelig vil jeg... Nej, jeg vil ikke. Vel vil jeg ej. Jo, saa min Sandten skal du svare.
- (120) Fru K: Saa vil jeg først spørge dig om noget.
- (121) Præs: Ja, den kender jeg.
- (122) Fru K: Nej, du gør ikke. Hvis jeg nu svarer dig, at jeg *har* bedraget dig, tror du saa, det er første Gang.
- (123) Præs: Ja det er nydeligt, det er nydeligt med Kvinderne nu om Dage. Luddere er de alle.
- (124) Fru K: Ja, og ved du, hvem vi er det med. Det er med Mændene. Ser du, da jeg var ung Pige, da skulde jeg gemmes. Oh, bare en Mand saa meget som kastede et Blik paa mig, strax kom Mor med Støvekluden. Og den jeg blev gemt til, det var altsaa dig. Kan det saa undre dig, at jeg sagde til mig selv: Saa, nu maa vi altsaa tage Revanche.
- (125) Præs: Er jeg saa forfærdelig?
- (126) Fru Klothilde: Vel er du ikkenikkenej, lille Mansemand. Du er meget pæn, det har sikkert ogsaa alle de Piger fortalt dig, du har haft med at gøre. Tilmed er du Præsident. Oh, jeg er udmærket tilfreds. Naar bare I vil lade os være det og selv være det

og ikke her begynde at tage Livet alvorligt. Henrette, har man kendt Mage! Jordens dejligste Mand!

(127) Præs: Ja, Tak!

(128) Pater Nøgtern: (*ind med Raadmand Senil*) Om Forladelse.

(129) Senil: La la ladelse.

(130) Pater Nøgtern: Der var lige – – – –

(131) Fru Klothilde: Jamen jeg skal saa gerne.... Saa er vi enige om, at vi lukker Dørene op. Hvad, Mandsemand?

(132) Præs: Vi er ikke enige. Og vi lukker Dørene op.

(133) Fru Klothilde: Jamen saa forlanger jeg slet ikke mere. (*ud*)

(134) Pater Nøgtern: Dolnak!

(135) Præs: Naa!

(136) Pater: Gamle Svinger.

(137) Senil: Ve Ve Vinger.

(138) Dolman: ¹⁶ Hvad Pokker gaar der af jer.

(139) Pater: (*puster som naar en Øl løber over*) ppprukt!

(140) Senil: (*gør et lille Sprut bagefter*) pst.

(141) Præs: Har I tabt Forstanden begge to.

(142) Pater: Forstaar du ikke dem vi har sat til at bore efter Olie, er du med?

(143) Præs: Næh

(144) Pater: Jo.

(145) Præs: Hvad.

(146) Senil: Ja.

(147) Pater: En mægtig Kilde.

(148) Senil: I – i – ilde.

(149) Præs: Næh.

(150) Pater: Jo.

(151) Præs: Hvad?

(152) Senil: Ja.

(153) Præs: Jamen – Jamen – Jamen. Se, de første 10 % dem tager jeg til mig.

(154) Pater: Og de næste 10 % dem tager jeg til mig.

(155) Senil: Og de næste 10 til mig.

(156) Præs: Og de næste 10 igen dem tager jeg til mig.

(157) Pater: Og de næste 10 igen dem tager jeg til mig.

¹⁶ Der skulle formentlig have stået ”Præs.”.

- (158) Senil: Og de næste til mig.
- (159) Præs: Og saa er der enddog 40 % at uddele til Folket. For de skal da ogsaa have noget.
- (160) Pater: Ogsaa have noget.
- (161) Senil: Ogsaa have lidt.
- (162) Præs: Det er jo da deres Penge, vi har undersøgt for. Nu bliver der Glæde i det hele Rige.
- (163) Pater: Nu skal vi tre love hinanden, at vi aldrig vil se sure ud mer. Det har vi gjort længe nok. Og det er Synd for vort barnlige, lattermilde Folk.
- (164) Præs: Aldrig – aldrig vil vi gøre os Bekymringer for noget mer. Byen skal have et nyt Springvand.
- (165) Senil: Saa skal det være en lille Dreng, der tisser¹⁷. Det har jeg set i Faaborg. Og det ser saa morsomt ud. Tihhi – nøh!
- (166) Præs: Og Villanelle ham lar vi rende.
- (167) Pater: Synes du nu ogsaa det?
- (168) Præs: Ja, ikke?
- (169) Pater: Synes du ikke, det er en risikabel Maade at takke Himlen paa for dens store Naade at give Letfærdigheden frit Løb.
- (170) Senil: Ikke skændes nu, vel, ikke skændes nu, vi lige er saa glade. Alle bliver glade nu, om saa det er Grobrianeren.
- (171) Præs: Hvad har han med det at gøre.
- (172) Senil: Det ved jeg ikke. Men han sagde til mig, Gesandten, ved [...] at – –
- (173) Pater: At hvad?
- (174) Senil: At hans Folk var jo ogsaa meget interesserede i, om vi fandt Olie.
- (175) Præs: Sagde han det! Himmell!
- (176) Pater: Det maa du nok sige.
- (177) Præs: Vi maa holde det hemmeligt. General Bom Basta annekterer vort Land, i samme Øjeblik det forlyder, vi har Olie.
- (178) Senil: Vi kan jo ikke holde hemmeligt, hvis vi skal sælge det.
- (179) Præs: Saa maa vi lade være med at sælge. Vi maa dække Hullet til igen.
- (180) Pater: Hvad sagde jeg?
- (181) Præs: Du har Ret, Himlen er ikke at spøge med! Villanelle skal til Helvedet.
- (182) Pater: Han skal af med Hovedet.

---

¹⁷*en lille Dreng, der tisser*: Et af den Belgiske hovedstad Bruxelles' vartegn: Manneken Pis. Den lille drenge-statue med rindende vand blev lavet af Hieronimus Duquesnoy i 1619 og skulle angiveligt have med fundet af en forsvunden dreng at gøre. På grund af en lignende historie blev der i Bogense i 1934 rejst en tilsvarende statue. [DSD]

- (183) Senil: Af med Hovedet. Det har han bare godt af. Han forstaar jo ikke at bruge det alligevel.
- (184) Præs: (*klapper i Hænderne*) Ind med Fangerne. Op med Dørene. Retten er sat.
- (185) Senil: Men hvis der nu er rigtig meget Olie – – –
- (186) Pater: Hys!
- (187) Præs: Tys!

Nu er Tilhørerne myldret ind, alle Damer, og alle Damer, der er skønne. Og nu indfører Fummel Villanelle, Splejs og Barbos, alle i Haandjern, de sætter sig i Skranken midt paa Gulvet.

- (188) Præs: Den høje Ret gaar ud fra, at Sag Nr. 131 Litra¹⁸ A Nr. 1 er saa oplagt, at der i og for sig ikke er Grund til andet end at halshugge de Anklagede omgaaende. Vi er jo nok paa det rene med, at det er en stor Aand vi lægger Haand paa, men der er dog ogsaa i vort livsglade Folk Grænser, der ikke kan overskrides og som er blevet overskridt. Vi ved nok, at denne Digters Sange er gaaet deres Sejrs gang hen over hele Sydamerika, men i de senere Aar har en Alvorens Aand grebet om sig i Verden, og vi maa med i Sædeligheden¹⁹ enten vi stritter eller ej. Der har fundet en Omvurdering Sted, og denne Mand, der før var en Glans over vort Navn, er nu en Skamplet paa det. – Har De noget at sige til Deres Undskyldning?
- (189) Villanelle: (*er væk i sine Tanker*)
- (190) Præs: Hvad?
- (191) Fummel: Hvad?
- (192) Villanelle: (*vaagner op*) Hvad?
- (193) Fummel: Ja, nu har den Herre talt, nu er det dig til det.
- (194) Villanelle: Hvorfor forstyrrer I mig. Der var jeg lige ved at komme paa det Rim. Nu fløj det fra mig igen.
- (195) Fummel: Jamen du skal tale. Du skal undskylde dig.
- (196) Villanelle: Løs mig da!
- (197) Præs: Ikke Tale om.
- (198) Alle Damerne: Jo jo jo.
- (199) Præs: Løs ham da.
- (200) Villanelle: Os alle 3.
- (201) Præs: Ikke Tale om.
- (202) Damerne: Jo jo jo.

¹⁸Litra A: Kommer af det latinske "littera" (bogstav), der anvendes som benævnelse på en rubrik, et sted eller lignende i stedet for eller i forbindelse med et nummer. [ODS]

¹⁹Sædeligheden: I overensstemmelse med moralens krav. [ODS]

(203) Præs: Løs dem da.

(204) Villanelle:

En mørkhvid Vinterdag på ligklædt Ager
 hvorover kun en isskarp Vind sig rører
 da synes selv de sortgraasorte Krager
 helt skønne Fugle som Ambassadører
 fra Livets ak saa alt for fjerne Hof.

Den skratter lidt i Øret, dens Messe
 men her hvor Vindens brystne Klange lyder
 som hørtes Døden selv sit Redskabs hvæsen
 dog det Krakra ret inderlig mig fryder
 som – ja saamænd som Hilsen fra en Slof.

Men hil dog Livet selv i Vaarens Sejer
 med Farver af vaade Tuber,
 mens Skarens Silkeflag med Himlen vajer
 og Sangen risler af de Tusind Struber
 klædte i alle Karnevallers Stof!

(205) Pater: Staar han og synger her i Retten.

(206) Senil: Her i Etten.

(207) Præs: Ja, det er klart, han skal af med Knoppen. (*Alle Kvinderne kaster sig paa Knæ.*)

Nej, alle Piger i dette Land
 Fornærmer I noget saa bøst
^ahvis I er onde ved denne Mand,
 der Kvindens Gaade har løst.

---

^abøst: Ordet kom via tysk ("böse") og betegner noget barskt eller bistert. [ODS]

For Kvindens Gaade er den, min Far
 at Manden hun nægter sig plat;
 hvis saa han hende paa Ordet ta'r
 saa er med hende det Nat.

Hvem gider vel plukke Stikkelsbær
 med ingen at plukke dem med
 Vi hader Mænd, der saa frække er
 at de lader os være i Fred.

- (208) Præs: Det er dog den værste! Min egen Kone og Datter med! Er her dog ikke Skamfølelse i Landet mer? Hvad gør jeg?
- (209) Pater: Rydder Tilskuerpladserne!
- (210) Senil: Ladserne!
- (211) Præs: Ja, sandelig! ud med dem alle sammen, Fummel. Heraus! ingen Pardon! (*Fle-re Betjente kommer Fummel til Undsætning. Damerne jamrer sig, men maa ud.*)
- (212) Pater: Og saa tænker jeg, Hr. Præsident — — —
- (213) Præs: Ja, vi er enige. Fummel, før disse 3 Mænd ud og hugg Hovedet af dem.
- (214) Pater: Hovederne.
- (215) Præs: Hva?
- (216) Pater: Ja, for Pokker. Vi kan ikke hugge eet Hovede af dem alle 3. Der maa 3 Hoveder af.
- (217) Præs: Jo, selvfølgelig. Jeg mente, hug Hovedet af hver af dem.
- (218) Senil: 3 Hoveder! Af hver af dem!
- (219) Villanelle: I staar og vrøvler, Kammerater. Er det virkelig eders Mening, vi skal dø?
- (220) Pater: Det kan ikke opsættes længere.
- (221) Villanelle: Som I vil da. Men det vil jeg sige jer. Efterverdenen .... Hvad er det? (*En Snurren og Trampen er blevet tydeligere og tydeligere. Nu rives Dørene op. Ind marcherer Oberst Tritt med en Deling Soldater*)
- (222) Tritt: Et to Et to Et to. Holdt! Geværerne fremad fæld²⁰! I Hs Excellence, det grobrianske Folks Leder, General Bom Bastas Navn, Kandelabrien er annekteret. Hs. Excellence er paa Trapperne. Enhver forholder sig rolig, til han kommer. Ret! (*Andagtsfuld skælvende Pause.*)
- (223) General Basta: (*marcherer ind, en Kæmpeskikkelse med flagrende Løve-manke og Skæg, man kan træde i, rødmosset og gnisterøjet*) I Grobrianniens Navn, jeg annekterer Kandelabrien. De er Præsidenten her, ikke sandt, jeg kan ikke huske, hvad De hedder, men jeg har set deres Billede i en Avis. De er villig til at skrive under. Oberst Tritt, De har Dokumentet. Vil De lægge det paa Bordet foran Præsidenten. Et to Et to Et to. Holdt. Skriv saa der.
- (224) Præs: Ja. Det vil sige, æh...
- (225) General Basta: Hvad beha'r? Det hedder: med Fornøjelse! Naa! Hvorlænge skal vi staa her og vente paa det Land?

²⁰*Geværene fremad fæld*: Sammenligneligt med det at sænke et stødvåben (bajonet, lanser eller spyd), således at det nærmer sig eller indtager vandret stilling, hvilket især gøres umiddelbart før kampen, så våbnet er rede til brug. Udtrykket kan dog også bruges uden en forestilling om krigerisk forholdsregel om det at bøje eller sænke sit våben nedad (mod jorden) som en hilsen, et ærbødighedstegn. Sidste mulighed er den mest sandsynlige set i forhold til handlingen. [ODS]

- (226) Præs.: Med – æh med Fornøjelse, deres Generlederlence.
- (227) Villanelle: Næ stop nu lidt.
- (228) Basta: Hvadbeha’r. Hvem er den Mand?
- (229) Villanelle: Ja, det er netop det, der er Sagen. Hr. Dolnak havde lige trukket sig tilbage fra Præsidentposten, dengang Deres Exc. ringede paa Entredøren. Det kandelabriske Folks Præsident det er mig.
- (230) Basta: Hvad for noget? Det vidste vi jo ikke – der er noget her, der ikke stemmer med Planen. Ikke, Oberst Tritt
- (231) Tritt: Jo, Excellence.
- (232) Basta: Det maatte De jo have vidst, mener jeg.
- (233) Tritt: Javell, Excellence.
- (234) Villanelle: Det var jo ikke nemt at vide for den udmærkede Herre med Sandwich²¹ i Stedet for Ansigt. For det er jo sket siden De tog hjemmefra.
- (235) Basta: Umuligt. Der kan ske ikke noget hurtigere end vi sker. Disse demokratiske Stater. De skifter Regeringer tiere end vi andre skifter Grænser. Hvorfor er han ikke Præsident mer?
- (236) Villanelle: Han er lidt aandssløv.
- (237) Basta: Var det en Grund til at vrage ham i en demokratisk Stat. Jeg har aldrig kendt nogen Regering i de Samfund, der ikke var – Hvorfor er De saa bleven det?
- (238) Villanelle: Jo, for – Folkesamlingen mente, at
- (239) Basta: Naa, at I.
- (240) Villanelle: At jeg var endnu mere aandssløv.
- (241) Basta: Hahahahahahahahaha. – Hør, hvem er De?
- (242) Villanelle: Villanelle.
- (243) Basta: Digteren?
- (244) Villanelle: Ja.
- (245) Basta: Svinehunden?
- (246) Villanelle: Ja.
- (247) Basta: De skal strax skydes.
- (248) Villanelle: Javel. Men var det ikke klogt om jeg skrev min Ligsynsattest under først.
- (249) Basta: Død og Pine! Tak skal De have. Det havde jeg nær glemt. Underskriften maa vi have. Orden skal der være i alting. Oberst Tritt, hen med dem, et to, et to, holdt.

²¹*Sandwich*: Munk har muligvis søgt at give teksten et vist britisk islæt jf. ”groabriannien” - her ved tilknytning til noget ærkeengelsk: Sandwichen, som er opkaldt efter den engelske jarl og baron John Montagu Sandwich (1718-1792), der var storspiller og ikke kunne undvære mad under de lange spil. [BOE]

- (250) Villanelle: Undertegnede erklærer hermed, at Kandelabrien afstaar sig til Grobrian-nien. Javel. P. Villanelle!
- (251) Basta: Tag dem, Oberst! Tilbage, et to, – – – – Naa, Hr. Expræsident!
- (252) Villanelle: Jo, saadan gaar det i denne Verden. Det er ellers et kønt lille Rige, dette her. Her fra Vinduet kan man se mellem Bjergene helt ind i Deres eget Land.
- (253) Basta: Detteher er mit eget Land nu... Hvad er der.
- (254) Villanelle: Jeg tror, De skulde koble Motoren fra paa Sandwichen der.
- (255) Basta: Naa, har jeg glemt det. Holdt! (*Obersten har forsøgt at marchere ud gennem Væggen.*)
- (256) Villanelle: Det er en dejlig Stemme, Deres Excellence har!
- (257) Basta: Den skal De faa mere at høre af. Inden i Morgen er her ryddet op. Al Ri-gets Ungdom indrulleret i min Hær. Alle Folk med Deres Livsanskuelse eller med Formue paa over 10000 Stakkater²² eller med mere end 12 cm mellem Øjnene er annekteret eller skudt.
- (258) Villanelle: Det er en Lohengrin-Stemme²³.
- (259) Basta: Man siger ellers, at De kan eftersnakke alle.
- (260) Villanelle: Det kan jeg ogsaa.
- (261) Basta: Ikke min Røst.
- (262) Villanelle: *Paré*²⁴. (*Hvisker*) Hvis De vil lade være at vende Dem om, skal jeg faa Obersten til at marchere ud.
- (263) Basta: Løgn! Prøv!
- (264) Villanelle: Oberst Tritt! De fører Afdelingen ned paa Gaden foran Huset. De sørger for, at ingen forlader Huset og ingen kommer ind uden *min* Ordre. March! et to! (*Gør uset Tegn til Splejs og Barbas*)
- (265) Basta: Jo, solvement, sacreblø! Naa, men saa gaar vi over til Exekutionen, Hr. Ex-præsident. Hov – hva Pokker – – – (*Haandjernene er om ham*)
- (266) Villanelle: Her. Lommetørklæde ind i Munden paa ham! hurtig! sikke et Flodhe-stegab! han kan sluge et Lagen. Nu har vi ham. Lad ham nu sprælle af. Kild ham paa Maven. Saa spræller han mer. Des hurtige bliver han mat. Saa sætter vi ham op i Stolen. Se nu, kære Excellence, nu skal vi jo saa til at lægge Programmet for den nærmeste Fremtid. Nu synes jeg, De skal blive her nogle Dage. De har ikke undt Dem selv Ferie i flere Aar, og dette her er saadan et morsomt og uskyldigt Land. Vi skal give Dem Smag for Vin og Pigebørn og Sange. Det er en helt ny Verden, der

²²*Stakkater*: Sandsynligvis en tilfældig omdannelse af ”dukat”, som bruges om en ubestemt møntangivelse. [ODS]

²³*Lohengrin-Stemme*: Richard Wagner komponerede i 1848 operaen ”Lohengrin”. Kendetegnende for Wagners operaer var det dramatiske og voldsomme. Hermed tilskriver Munk General Basta (bombastisk!) en særlig tone. Lohengrin-rollen synges af en tenorstemme. [DSD]

²⁴*Paré*: Kommer af det franske ”parier” (vædde). Ved dette udråb markerer Villanelle, at han er sikker på, at han vil få ret: ”Skal vi vædde?” [ODS]

aabner sig for Dem. Ja, Excellence, nu har Verden i saa mange Aar taget jer Generaller alvorligt uden at det er blevet bedre af det. Nu vil vi prøve en helt ny Kur: vi vil drive Grin med jer og se, om ikke det kan opdrage jer til at lade smaa uskyldige Folk og Lande være i Fred. Saa snart De lover at være skikkelig tager jeg Haandjernene af Dem. Men saa længe styrer *jeg* Deres Rige fra Telefonen her.

3. Akt: III

Haven.

(267) Letta: Godmorgen, Villanelle.

(268) Villanelle: Men Barn dog, du maa jo ikke komme her i Haven.

(269) Letta: Og derfor saa gør jeg det.

(270) Villanelle: Du ved jo, den har Excellencen forbeholdt sig under sit Ophold her.

(271) Letta: Jeg vil blæse paa Excellencen. Du, Villanelle, vil du virkelig ikke gifte dig med mig.

(272) Villanelle: Min søde Pige, for det første vil jeg ikke gifte mig, og for det andet vil jeg ikke gifte mig med dig.

(273) Letta: Er det virkelig sandt du elsker Mor mer end mig.

(274) Villanelle: Jeg kendte jo din Mor først, mit Barn.

(275) Letta: Det er vel bare en Grund til at elske mig mest. – Men saa kan du for resten have det saa godt – æh (*rækker Tunge og løber ud*).

(276) Villanelle: Hør, Splejs og Barbos, hun maa ikke mere komme herind uden min Tilladelse. – Godmorgen, Excellence! Naa, var det rart at faa Haandjernene af?

(277) Basta: Høved!

(278) Villanelle: Har Excellencen sovet godt i Nat.

(279) Basta: Svin!

(280) Villanelle: Næste Nat skal De faa Lov at sove uden Manchetter paa. For Resten har jeg talt med Excellensens Premierminister i Dag. Alt staar vel til derhjemme.

(281) Basta: Stinkdyr!

(282) Villanelle: Jeg fortalte ham, at jeg blev her et Par Dage. Det med Olien var vist Svindel, og i saa Fald var der jo ingen Grund for mig til at annektere Landet.

(283) Basta: Abe!

(284) Villanelle: For Resten spurgte han mig med det samme, om vi ville afslutte en Handelsoverenskomst med det bolchevikiske²⁵ Asien.

²⁵*bolchevikiske*: Bolchevik (russisk for "en af majoriteten"), andre staveformer bolshevik, bolsjevik. Navn på et medlem af en gren af Det Russiske Socialdemokratiske Arbejderparti, som under Lenins ledelse tog kontrollen over den russiske regering i oktober 1917 og blev Ruslands dominerende politiske parti og kraft. [ODS & BOE]

- (285) Basta: Hvad.
- (286) Villanelle: Men jeg sagde: Nej, erklær hellere Krig.
- (287) Basta: Krig? Er De skrupsplintrende skør?
- (288) Villanelle: Det var der heller ikke noget i Vejens, men nu havde han lige gennemført en Populariseringskampagne i Grobriannien for det bolchevikiske Asien, saa det vilde tage ham en 8 Dage at arrangere et Stemningsomslag med en Hetskampagne imod Vennerne! Jeg mente, Krigen skulde begynde i Løbet af 3.
- (289) Basta: jeg skal – fordømte Sjakal!
- (290) Villanelle: Men nu skal De høre, hvad de skriver hjemme over Deres lille Udflugt over til os.
- (291) Villanelle: Maa jeg læse en af Deres eget Lands Morgenaviser for Dem: Vor store Leder, General Bom Basta har i Gaar foretaget en Afstikker ind i Kandelabrien. Det drejer sig om nogle faa Dages Ferie, da Hs. Excellence lider af lidt Halskatarh. Førsteministeren leder Regeringen under Chefens Fraværelse. Professor Mavekur er i Flyver afrejst til Kandelabrien for at staa til Hs. Excellences Raadighed.
- (292) Basta: Hvad?
- (293) Villanelle: Ja, jeg har for en Sikkerheds Skyld sendt Bud efter den verdensberømte Professor. – Men hør nu engang. Haven her med det lille Havehus, hvor Deres Excellence har blundet i Nat er jo fra Naturens Haand godt afspærret med Kløften, men alligevel har jeg i Løbet af Natten ladet et [...] Højspændingsanlæg nedlægge i Volden rundt om. Denne gamle Hund her skulde være skudt i Aftes, men jeg købte den. Jeg tænkte, det kunde interessere Deres Excellence at se Anlægget i Funktion. Kom Delle, se, hvad Far har her – et Kødben – vupti jo nu humples der af efter det – snup, der naaede den Traadene – de virker godt – ikke? Den vil aldrig mere gaa efter Kødben i dette Liv
- (294) Basta: Fy for Pokker.
- (295) Villanelle: Se, det var den ene Ting. Jeg regner med, at der vil gaa en Uges Tid eller to, inden det gaar op for Deres Folk derhjemme, at der er Ugler i Mosen. Saa vil de sende Tropper herop, og den Dag bliver jeg nødt til at skyde Dem og bliver saa selv skudt. Vi er altsaa paa en Maade i samme Baad, De og jeg, og derfor synes jeg, vi skal være Dus.
- (296) Basta: Papegøje!
- (297) Villanelle: Det er dog en voldsom Masse Zoologi, du maa have lært som Dreng, Kammerat. Men der har vi min Sandten Professoren.
- (298) Basta: Hva?
- (299) Prof. Mavekur: Deres Excellence er oven Sengen – aah Himlen være prist.
- (300) Villanelle: Hs. Excellence har Tyfus, vil De skrive under paa det. Værsgod.
- (301) Pro. Mavekur: Hva – hvabe – hvabehar?

- (302) Villanelle: Ja, værsgod, De skriver bare der.
- (303) Prof: Jamen...
- (304) Villanelle: Kan De ikke se, der staar to Mænd med Bøsser og sigter paa Dem derhenne. De skyder, hvis De ikke skriver strax.
- (305) Prof: Jamen, jeg maa dog først undersøge – hvis Hs. Excellence ikke har Tyfus jeg mener – hvis det ikke er sandt.
- (306) Villanelle: Kære Hr. Professor, det Spørgsmaal om Sandhed er vi for længst kommen ud over her i Civilisationen. Nu gælder Spørgsmaalet om at blive skudt eller slippe for at blive skudt.
- (307) Basta: De skriver ikke.
- (308) Villanelle: De skriver. Lad være, Fætter Bom, med at springe paa mig. Saa faar du bare Haandjern paa og trækpapir i Munden igen. Det er et daarligt Maaltid. Oh, du har været saa stor paa det længe, hvor har du godt af at være den lille nu. – Skriv!
- (309) Basta: Skriv ikke.
- (310) Villanelle: Skyd.
- (311) Prof: Jeg skriver.
- (312) Basta: Ha – h!
- (313) Villanelle: Hør nu her, kære Barn, hvis der er en lille smule Omløb i Pæren paa dig, gør du gode Miner til godt Spil. Vi er kun en 6 - 7 Stykker der aner, hvordan det staar til, og vi har aflagt den gebommerligste Ed paa intet at røbe, og der er ikke en eneste Kvinde med i vor Sammensværgelse, saa den skal nok holde. Alle de andre her i Landet tror, at du er i Underhandlinger med os og paa Ferie hos os, og disse Tanke paa Torvet nærmest hører med til din sædvanlige Rejseprocedure. I Aften gør jeg et lille Selskab for dig. Ras nu af i Løbet af Dagen og vær saa fornuftig og lad som ingenting og sid hyggelig for Bordenden, saa skal du se, hvor gemytlig vi skal faa det. Tak for Underskriften, Hr. Prof. (*ud*)
- (314) Prof. Mavekur: Men ih du alforbarmende, hvad er dog dette.
- (315) Basta: Hvorfor skrev du under, De blegsottige Stykke Espeløv²⁶! Find paa noget, hvordan kommer vi herfra? hvad i hede hule flammende Pelargonien finder vi paa? Jeg skal knuse hver Knogle i dette lille Røverfolk, jeg skal mase dem til en eneste bævrende blodig Gele.

4. Akt: IIII

Haven under Fuldmaane, festligt belyst.

²⁶*blegsotige stykke Espeløv*: "Blegsot" er inden for botanikken en betegnelse for sygelig mangel på bladgrønt hos planter. [ODS]

*Glade Gæster. Midt for Bordet troner mellem Fru Klothilde og Frk. Letta General Basta.
Man er ved at synge Stjernesangen.*

Og alle Kildens Klukkebørn
de stepper mellem Sten og Tjørn
Om saa det er det store Hav
saa danser det i Luntetrav
og Stjernerne bag Nattens Slør
i Dansen træder til de dør.
Skaal! længe leve Stjernernes Dans.

- (316) Basta: (*tager sig i Fornøjelsen*) Det er noget Digtersludder, det der. Stjernerne har for længe siden faaet at vide, hvad Orden de skal holde sig i af den himmelske Diktator, og der er ikke en eneste forvoven lille Stjerne, der vover at bryde ud.
- (317) Alle: (*ved synet af et Stjernesked*) Aah!
- (318) Letta: Naa naa! (*Basta sætter sig lidt flov.*)
- (319) Fru Klothilde: Det er rigtignok saa berømmelig en Ære for vort lille Land at saa stor en Mand vil gæste os.
- (320) Basta: Gør De Nar?
- (321) Fru Klothilde: Om jeg – ? Men Deres Excellence! De maa dog vide min Lykke ved at faa Lov til at være samtidig med en virkelig Storhed. Alle dem vi læste om i Skolen, de var jo døde for saa haabløst mange Aar siden.
- (322) Letta: Aah, lad nu være at plage Generalen, Mor, med alt det Smiger, han er saa vant til at høre. Men jeg siger, hvis jeg maa have Lov at holde en Tale for vor høje Gæst, vi unge vi har været opdraget i en Løshedens og Slaphedens Aand, men hvad er det ikke for en Oplevelse for os at opleve en Mand med Principper.
- (323) Basta: Mange Tak, lille Frk.
- (324) Fru Klothilde: Ja, og saa, at De kan faa Tid til at opholde Dem hos os saa længe.
- (325) Basta: Gør De Nar, spørger jeg.
- (326) Fru Klothilde: Jamen – – – ?
- (327) Basta: Vil De virkelig bilde mig ind, at De ingenting ved?
- (328) Fru Klothilde: Ingenlunde. Jeg ved en Masse. Men maa jeg ikke det?
- (329) Basta: Ved De ikke, at jeg – –
- (330) Fru Klothilde: Er der noget med Deres Excellence.
- (331) Basta: At jeg – at jeg – jeg er en daarlig Danser.
- (332) Fru Klothilde: Intet Menneske kan være fuldkommen. Alligevel vilde jeg jo være lykkelig ved at – – – ja, jeg maa sige, at netop at lære en ufuldkommen Side af Deres Fuldkommenhed – – –

- (333) Basta: Skidt, Frue. Vi prøver. (*De danser ud.*)
- (334) Villanelle: (*til Præs. Dolnak*) I Aften gaar det. Endelig tør han op.
- (335) Præs. Dolnak: Hvad skal det ende med, Villanelle?
- (336) Villanelle: Livet skal altid ende med Døden. Inden det er naaet saa vidt, gør man klogt i at leve det.
- (337) Basta: Pyh (*tørrer Sveden af Panden*) .
- (338) Fru Klothilde: Hvis Excellencen er mere dygtig i sine Fuldkommenheder end i sine Ufuldkommenheder.
- (339) Basta: De smigrer mig, bedste Frue. Jeg er sikker paa, at der ikke er en eneste af deres Tæer, der ikke er knust. Men ved De, hvad jeg nu foreslaar, mine Damer og Herrer. At vi tager os en Biltur ud at se Omegnen i Maaneskin.
- (340) Begejstringsraab: Ja, det var noget osv.
- (341) Villanelle: Tror Deres Excellence, at Deres Excellences Halskatarh har godt af....
- (342) Basta: Bagateller.
- (343) Villanelle: Maa jeg bede Dem stige i Vognene, mine Herskaber. Jeg har lige to Ord at vexle med Hs Excellence.
- (344) Basta: Jamen jeg har ingen Ord at vexle med Dem. Jeg blander mig med Befolkningen. Kom saa, Venner.
- (345) Villanelle: (*hvisker*) De ved, De kommer ikke levende herudfra, Basta.
- (346) Basta: Det vil jeg se, før jeg tror
- (347) Villanelle: Jeg vil dog spørge Deres Læge. (*Kun de Indviede er nu tilbage.*) Ja, nu er der kun de Indviede tilbage. Men der havde De nær tvunget os til at rykke ud med Historien. Hvad havde De vundet ved det. At De var latterliggjort over hele Amerika. Men nu bilder jeg Selskabet ind, at De og jeg kører i forreste Vogn, men jeg kører der alene. Om 1 Time er vi her tilbage. Saa kan De selv bestemme, om De vil gaa med paa Spøgen. Eller De vil være gaaet i Seng. (*Alle ud*)
- (348) Basta: Det er dog Ret en Allerhulens Karl. Jeg skal finde paa Udveje snart, hvis jeg ikke bliver gal. Men hvad er det for en lille Fugl der? Er De ikke med De andre.
- (349) Letta: Nej, jeg forputtede mig. De er heller ikke med de andre.
- (350) Basta: Ikke det. Jeg vidste ikke andet.
- (351) Letta: Jeg vilde hellere blive lidt og sidde og snakke lidt med Dem.
- (352) Basta: Vilde De virkelig?
- (353) Letta: Har De ikke lyst til det?
- (354) Basta: Jo, det kan De tro, jeg har.
- (355) Letta: Saa snakker vi altsaa.
- (356) Basta: Ja visst saa.
- (357) Letta: Jamen sig noget da.

- (358) Basta: Det er dejligt Vejr i Aften.
- (359) Letta: Ja, det er det.
- (360) Basta: Saa skal De sige noget.
- (361) Letta: Ja – ja – jo, det er et dejligt Vejr i Aften.
- (362) Basta: Visst er det det.
- (363) Letta: Synes De ikke lidt om mig.
- (364) Basta: Hvadbehar?
- (365) Letta: Jeg siger, synes De ikke, jeg har pæne Ben.
- (366) Basta: Jo – Ben – jo – jo, de er meget nydelige.
- (367) Letta: Ja, ikke ogsaa.
- (368) Basta: Absolut.
- (369) Letta: Og saa har jeg Venusmaalene²⁷.
- (370) Basta: Sese.
- (371) Letta: Altsaa de moderne.
- (372) Basta: Javel.
- (373) Letta: Den Gamle hun er for fed.
- (374) Basta: Hun er for fed, ja. Hvem er den Gamle. Dens her er da virkelig...
- (375) Letta: Nej, hun er jo bare en Streg. Uha. Hun sulter sig. Men hos mig er det naturligt.
- (376) Basta: Javel.
- (377) Letta: Kysser De aldrig Piger.
- (378) Basta: Hvadbehager – nej – ikke meget – egentlig – slet ikke. Husk paa, jeg er jo den sædelige Genrejser af Verden.
- (379) Letta: Jo – men – er den egentlig ikke genrejst nu.
- (380) Basta: Jo, for det meste.
- (381) Letta: Saa kunde De jo godt begynde.
- (382) Basta: Begynde.
- (383) Letta: Jo, saadan med at (*spidser Munden*)
- (384) Basta: Jo, jo, for den Sags Skyld, jeg kan godt forsøge. (*Kysser*)
- (385) Letta: Jamen det var jo storartet.
- (386) Basta: Synes De.
- (387) Letta: Jo, det var brilliant. Det var et af de stærkeste, jeg har smagt.
- (388) Basta: Naa. Har De – smagt – flere.
- (389) Letta: Ork.

²⁷*Venusmaalene*: Omskifteligt målestoksforhold i skildringen af den perfekte kvinde ud fra billedkunstens kreationer af gudinden Venus/Afrodite bl.a. "Venus af Milo" 170 f.Kr og Bertil Thorvaldsens "Venus med det gyldne æble" (1828). [DSD]

- (390) Basta: Naa.
- (391) Letta: Og nu vil De gifte Dem med mig.
- (392) Basta: Hvad vil jeg?
- (393) Letta: Jo, det vil De. De med Deres Grundsætninger. De, der allermost her i Verden er en Mand med Principper. – Og jeg har haft saa ondt af Dem, at De har ligget herude 2 Nætter alene. Det er saa koldt.
- (394) Basta: Koldt! Jeg har haft det lummert.
- (395) Letta: Jo, saadan er det at ligge ene. Enten har man det koldt eller ogsaa lummert. To, saa er det lige til pas. Er det ellers en god Seng, han har sørget for til Dem?
- (396) Basta: Ja-a.
- (397) Letta: Er der Springmadras.
- (398) Basta: Det – det har jeg ikke set efter.
- (399) Letta: Skal vi se efter.
- (400) Basta: Æh – jo. For min Skyld – æh gerne.
- (401) Letta: Kom saa da.
- (402) Basta: Ja. (*Følger lidt modvillig med*)
- (403) Letta: (*Springer tilbage og farer ham om Halsen*) Uh, hvor jeg elsker dig, elsker dig, elsker dig, din store Næse dit mægtige Skæg, din vældige Røst – ih, det er noget saa pragtfuld ved dig altsammen for en lille Pige at gemme sig i. (*Smutter fra ham*)
- (404) Basta: Gemme sig! hvor vil hun gemme sig for den mægtigste Mand i Amerika. (*efter hende*)
- (405) Prof. Kummer: (*ud i bar Skjorte*) Aah, først kunde jeg ikke sove fordi her var Gæster, og nu kan jeg ikke sove fordi de er gaaet. Hvad er dog ogsaa dette for et Ophold? Hvad bliver vi her efter? Hvorfor gør Generalen ikke andet end skælde mig ud. Han er jo dog min Mester og Herre hvem jeg ser op til, hvorfor skal han saa gøre det saa vanskeligt at se op til ham. Oh, nu ligger min lille Laura derhjemme og stirrer ud ad Vinduet op i den skønne Maane og længes efter mig. Ah, var jeg kun hos dig, lille Laura! Oh, naar du strækker din Arm ud efter mig og hvisker: Kommer lille Fessormand i Aften; kan lille Fessormand nok undvære sine Marsvin og Kaniner lidt? da faar jeg en Taare i Øjet og jeg svarer Ja, for af alle mine Marsvin og Kaniner er ingen saa yndig som du. Oh, der er ingen, der kan sige Fessormand som lille Laura, min Hustru og min Ven. D.v.s. jeg har jo aldrig hørt nogen andre sige det. „Fessormand”, siger Laura. Saadan siger hun det; Fessormand med Armene strakt frem og Hovedet lidt paa Skraa, saa der sommetider falder lidt Mundsekret ud af den ene Mundvig og ned paa Hovedpuden.

Fessormand.

Hvordan mon min kære General har det i Aften. Han er nok falden i Søvn. Hvad er det? Stemmer? Han taler med sig selv. Men hvad er det? hvordan er det hans Stemme lyder – skifter om – han ligger og bugtaler med sig selv – han maa have Feber. Jeg bør banke paa. Men jeg tør ikke. Men jeg bør. Hvad skal jeg nu. Det jeg tør eller det jeg bør, tør bør, tør bør. Nu raaber han højt derinde. Uha, det er uhyggeligt. Jeg vil skynde mig ind til mig selv og lade, som om jeg sover. Jeg vil klemme Øjnene i, og saa vil jeg tænke paa dig, min Laura, og bede Maanen sende Kys til dig, min elskede Hustru fra din egen Fessormand. (*Kravler op ad sin Hønsstige til Kvistværelset i Havehuset.*)

(406) Letta: (*ud*) Elskede! Tak gode Gud.

(407) Basta: Elskede! Kykeliky kykeliky kykeliky.

(408) Letta: Kværnsten!

(409) Basta: Hvedegryn.

(410) Letta: Jeg vidste ikke der var saadan en Mand til paa Jorden.

(411) Basta: Og jeg vidste ikke en Pige var saadan.

(412) Letta: Min Lavine!

(413) Basta: Min Bjergkløft!

(414) Letta: Men nu skal du ogsaa synge mig en Sang saa.

(415) Basta: Jeg har ingen Sangstemme.

(416) Letta: Du har den prægtigste Bas af Verden. Og nu skal jeg lære dig en.

Mit Hjerte i mit lille Bryst
det hopper i en salig lyst
naar altopgivende jeg ligger
i dine Armes Skruestikker.

Syng saa!

(417) Basta: Jamen – – –

(418) Letta: Syng saa.

(419) Basta: (*Synger Verset. Det lyder ikke kedeligt*)

(420) Letta: Men jeg har en Gave til dig endnu.

(421) Basta: Det er umuligt. Du har givet mig hele Verden. Du kan ikke give mig mer.

(422) Letta: Jo, du kan tro, jeg kan. En til, som du vil blive næsten lige saa glad for som for den første.

(423) Basta: Hvad?

(424) Letta: For jeg har snuset mig lidt til, hvordan det hænger sammen. Se, hvad jeg har til dig her.

(425) Basta: En Nøgle! Himmelske Snuttebasse, en Nøgle. Jamen til hvor?

- (426) Letta: Der gaar en Løngang under Havehuset og ud. Den ved ingen om undtagen jeg. Men du maa først love mig aldrig at gøre nogen af mit Folk Fortræd.
- (427) Basta: Fortræd! jeg skal skyde dem allesammen.
- (428) Letta: Saa maa du skyde mig med. Saa faar du ikke Nøglen.
- (429) Basta: Faar? den tager jeg bare. Nu er gamle General Bom Basta sig selv igen. (*Han løfter den sprællende Pige op og bærer hende ind i Havehuset.*)
- (430) Villanelle: (*ind med Præs. og Pateren*) Kære Venner, jeg har paa Fornemmelsen, at vor Spøg ikke gaar ret meget længer. De begyndte at ane Uraad i Grobriannien.
- (431) Præs: Jamen hvad griber vi saa til.
- (432) Pateren: Saa maa vi dø som Mænd.
- (433) Præs: Kan vi ikke true ham til at skrive under paa, at han ikke vil hævne sig paa os og saa slippe ham løs.
- (434) Villanelle: For det første er han ikke den Mand, der lader sig true til noget. Og for det andet, saa vilde han hævne sig alligevel.²⁸ Men kære Venner, vi har haft en [...] ²⁹Spøg, og hvad bedre kan man give sit Liv for i denne Verden?
- (435) Præs: Aah, jeg kunde rive Skægget af ham.
- (436) Villanelle: Hvad siger De, Præs. Dolnak. Du hellige Grispomendarius hvad siger De der. Ho, det var en Ide. Den prøver vi. Der har vi ham.
- (437) Basta: Naa, saa er De Herrer vendt hjem fra Turen.
- (438) Villanelle: Jo. Og Damerne vil indfinde sig her om et Øjeblik. Men se, Hr. General, jeg tror Tiden nærmer sig til at vort lille Mummiespil skal bringes til Ende.
- (439) Basta: Og hvordan havde De saa tænkt Dem at afslutte det?
- (440) Villanelle: Vi sætter Dem en Revolver for Panden og tvinger til at [...],³⁰ at De aldrig vil hævne Dem.
- (441) Basta: Uha! Naade! Naade!
- (442) Villanelle: Det vidste jeg, De gør Nar af os. I Generaler er ikke bange for at dø. Men der er noget andet – og det er I bange for – meget mere end dødsens bange for – og det er at blive til Grin. Ved De, hvad jeg nu gør ved Dem. Jeg binder Dem i en Stol og saa friserer vi Dem. Vi rager alt Skægget af og alt Haaret, saa De er som et pillet Æg i begge Ender. Og saa lader vi Dem gaa. Saa kan De tage en Sporvogn hjem. Hjemme vil ingen kende Dem. For Samsons Kræfter sad jo i Lokkerne³¹. Og over hele Sydamerika vil De blive til Grin, saa De aldrig retter Dem mer. De ser lige med et lidt ked ud af det.

²⁸ Ordet er vanskeligt at tyde i manuskriptet.

²⁹ Ordet kan ikke tydes i manuskriptet.

³⁰ Ordet kan ikke tydes i manuskriptet.

³¹ *Samsons Kræfter sad jo i Lokkerne*: I den bibelske fortælling om den kæmpestærke Samson (GT: Dom 13-16) sidder Samsons styrke i håret, en hemmelighed som Dalila lokkede fra ham og brugte til at tæmme ham.

- (443) Basta: Ja, fy for Pokker. Det var den værste endnu. Mit Skæg det er Statsrekvisit. Tager I det fra mig, saa er ikke blot jeg, men hele Staten kaput. Er der slet ingen Barmhjertighed?
- (444) Villanelle: Nej. Nej. Nej. Munter Spøg henfra Alvor – der er den første den stærkeste. Det er min Trosbekendelse. Splejs, Barbos, kom med Sax og Kniv og Sæbe. Hurtig.
- (445) Basta: O, ve O, ve O dobbelt V C, hvad gør jeg nu. Et Øjeblik, de Herrer, et Øjeblik Henstand. Jeg vil lige hente min Salmebog.
- (446) Præ: Hvad nu?
- (447) Basta: Oberst Trit, med fældede Geværer, frem! Op mod Muren de Herrer. Et to Et to, holdt.
- (448) Villanelle: Hvor i heleste Alverden?
- (449) Basta: Nu siger jeg tak for behagelig Underholdning. De vilde gøre mig til Grin i hele Sydamerika. Nu skal jeg gøre Dem til grin i Helvede. Hænderne op!
- (450) Letta: (*ind*) Bom! du lovede mig, ikke at gøre Far noget.
- (451) Basta: Jeg holder altid mine Løfter, naar det passer mig. Hænderne op siger jeg.
- (452) Villanelle: Nej, saa min Sandten om jeg vil staa og grabbe op i Luften. Dér er jo ikke noget at faa fat i alligevel.
- (453) Basta: Eins Bier³², om De bliver skudt med Hænderne oppe eller nede, skudt bliver De.
- (454) Letta: Bom, du lovede mig – – – Saa maa I skyde mig med. (*Løber hen til dem ved Muren*)
- (455) Basta: Vel! saa skyder vi dig med. Ganske som Frøkenen ønsker det.
- (456) Letta: Det havde jeg ikke troet om dig, Bom.
- (457) Basta: Læg an! Fyr.
- (458) Præs: A – h – h – h. (*ruller rundt i Støvet*) .
- (459) Basta: Hvad er der? hvad skete der.
- (460) Præs: Blev jeg ikke ramt?
- (461) Basta: Bøsserne blev skudt af op i Luften. Blev der ramt nogen, kan det ikke være andet end Engle. Faa saa Bud efter Damerne. Naa, der kommer de.
- (462) Damerne: Hvad var det? Hvem skød? Hvorfor skød I. Irrh! Soldater! Hjælp!
- (463) Basta: Mine Herskaber, jeg har tilbragt en fortryllende Uge her i Deres fortryllende Selskab. Jeg er nu fuldt restitueret, desuden kalder Pligter. Meget har jeg lært her, der var mig fremmed. Nu indser jeg, at selv om tiderne er strenge, skal der ikke være Kaalrabbi over det hele. Der er brug for Roser ind imellem. Imidlertid er det jo ikke min Trafik at trække mig tilbage uden nogen Erobring. Jeg er da saa heldig ogsaa

³²Eins Bier: Tysk udtryk (øl fra samme tønne), der bruges overført i betydningen ”hip som hap”. [ODS]

her at have gjort en Erobring, maaske min bedste til Dato, men skal jo min Sædvane tro forinden bede om Præsidentens Underskrift. Jeg har altsaa den Ære, min Frue og Herre Præsident at anholde om Deres Datters Haand.

(464) Fru Klothilde: Mit Barn, med vor Verdensdels mægtigste Mand!

(465) Letta: Og saa er det en Mand med Principper, Mor.

(466) Præs: Jeg har ikke – for Bevægelse – nu Himlen velsigne jer I to unge – utututu!

(467) Prof. Kummer: Hvad er det jeg hører? skal vi rejse. Er Deres Exe's Halstulfælde gaaet over?

(468) Basta: Jamen nu har jeg faaet et Hjertetilfælde.

(469) Prof: Oh, og jeg som ikke har mine Remedier her! hvad skal jeg nu gøre ved det?

(470) Basta: Denne Sygdom skal De behandle paa den for en Læge ikke usædvanemæssige Maade, at De lader den gaa over af sig selv. Honoraret faar De, naar vi kommer hjem. Men nu slutter vi denne lille ualmindeligt kolorerede Komædie med en Sang af vor Ven Villanelle:

Lød der Skridt i Havegruset
Tys Tys Tys
nej, hvem lister rundt i Hoser
se, den Skygge mellem Roser

Oh, nu kryber den langs Huset
tys tys tys
hvem har brat bag Ruder sukket
var det Vindue ikke lukket
hvor blev nu Skyggen af.
Ja ja ja.

Arret efter Amors Pil
er jo selve Livets Smil
For bag Kyssets søde Under
der et endnu større blunder
vaagner op til Graad og Smil